

Öğretmen Adaylarının Plastik Sanatlara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi¹

Examining the Attitudes of the Teacher Candidates Aimed to the Plastic Arts

Ayşegül ŞENLİTÜRK

Bülent Ecevit Üniversitesi, Karadeniz Ereğli Meslek Yüksekokulu, Zonguldak, Türkiye

Hatice KETEN

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Burdur, Türkiye

Ali ARSLAN

Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Zonguldak, Türkiye

Makale Geliş Tarihi: 29.11.2015

Yayına Kabul Tarihi: 23.02.2016

Özet

Bu çalışmanın amacı, 4.sınıf öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarını belirlemektir. Çalışma, Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi 4.sınıf öğretmen adayları üzerinde yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini 232 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri plastik sanatlara yönelik tutum ölçeği ile toplanmıştır. Örneklemden elde edilen verilerin çözümlemesinde frekans ve yüzde kullanılmıştır. Çalışmanın sonunda öğretmen adaylarının genel olarak plastik sanatlara ilgi duydukları, plastik sanatlarla ilgili sergilere katıldıkları fakat güncel gelişmeleri çok takip etmedikleri ortaya çıkmıştır.

***Anahtar Kelimeler:** Plastik sanatlar, sanat, öğretmen adayları*

Abstract

The aim of this study is to determine the attitudes of 4 th grade teacher candidates towards plastic arts. The participants are composed seniors in Education Faculty at Bülent Ecevit University. Participants of the study was 232 teacher candidates. The Attitude scale towards plastic arts was used to collect the data. Frequency and percent were used to analyze the data in the study. It was stated that the teacher candidates are mostly interested in plastic arts and they participated to exhibition about them but they do not follow the new developments in plastic arts.

***Keywords:** Plastic arts, art, teacher candidates.*

1. Çalışma birinci yazarın yüksek lisans tezinden elde edilmiştir.

1. Giriş

İnsanlar, geçmişten günümüze kadar kendilerini ifade etmek için, müziği, resmi, heykeli, tiyatroyu, edebiyatı bir araç olarak kullanmıştır. Teknoloji ilerledikçe toplumsal ve bireysel ihtiyaçlar da değişimlere uğramıştır. Bireylerin ihtiyaçları göz önünde bulundurulduğunda temel ihtiyaçlarının öncelikli olarak karşılanması gerekmektedir. Sanatsal faaliyetler temel ihtiyaçlar kadar olmasa da bireylerin yaşamlarında her zaman ve her yerde bir gereksinim olarak görülmektedir. Gerek bireysel gerek grup ve toplu olarak sanatsal eylemler yaşamımızı renklendirmekte, hayal dünyamızı geliştirmekte ve hayatımızı daha eğlenceli geçirmemize yardımcı olmaktadır.

Tolstoy (2004), sanatı insanda oluşan bilginin algılandıktan sonra duyguların dünyasına taşınma zamanı; Erbay (1997), insanın kendi duygu ve düşüncelerini anlatabilmesi; Oktay (1994) ise özgürlüğün ifade edildiği alan olarak tanımlamaktadır. Kısaca sanat, bireyin kendini anlatma biçimi olup bireyin konuşamadıklarını, anlatamadıklarını kalem, kağıt, boya, tual, nota ile ifade ederek kendi iç dünyalarına girmeleri şeklinde tanımlanabilir. Sanat, içinde yaşadığı ortamdan, kültürden, toplumdan etkilenerek gelişim gösterdiği gibi her zaman çevresiyle, kültürel mirasıyla, toplumsal değerleriyle de bütünlük içindedir. Fischer (1985)'a göre sanatın görevi, insan bütünlüğünü sağlayarak, kendini başkalarının hayatlarında görerek, başka insanlarda, başka kültürlerde kendisinin olabilecek hayatları benimsemesini sağlamakta olup bireyin içinde bulunduğu dünya ile iletişim içine girerek, kişinin kendisini keşfetmesine yol göstermektedir.

Sanat toplumun yapı taşı olup toplumun değerleriyle şekillenir. Sanatın toplumla, toplumun değerleriyle koparılamaz bağları vardır (Oktay, 1994). Sanat, toplumu bilgilendirmeyi, insanlarla iç içe olmayı sağlayan, toplumsal olaylara değer ve anlam katmayı hedefleyen bir yapıya sahiptir. Sanat ayrıca, toplumsal yaşayış içerisindeki bireylerin estetik beğeni, haz, heyecan ve hoşlanma duygularını açığa çıkarmak, yaşamsal kavramlara yaklaşımlarına duygusal bir nitelik eklemek, yaşamı bu anlamda daha zevkli hale getirmek ve sanatsal beğeni düzeyini artırmak gibi bir misyon üstlenmektedir (Yılmaz ve Ünalın, 2002).

Bu makaleye konu olan plastik sanatlar kavramı da sanatın dallarından biridir. Plastik, yoğrulabilen, biçimi işlenebilen, zengin biçimli hatta üç boyutlu anlamına gelir (Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi, 1997). Örneklendirecek olursak, resim, heykel, seramik, grafik, moda, mimari vb. gibi. İmgesel bir düşünce biçimi olan plastik sanatlar (Balci, 2004) izleyicilerin veya tüketicilerin hayal dünyalarını geliştirmektedir. Plastik sanatlar, toplumların milletler arası iletişimi sayesinde birbirleriyle yakınlaşmasını, bilgi, teknoloji, kültür alışverişlerinde bulunmasını da sağlamaktadır. Plastik sanatları daha entelektüel anlamda tüketebilmek için sanatın diğer dallarında olduğu gibi eğitimini almak yada o sanat dalına yönelik bir sanat tarihi bilgi birikimine sahip olmanın daha yararlı olabileceği söylenebilir. Plastik sanatlar görsellikle yakın ilişkilidir ve uygulamaya yönelik bir yanı da bulunmaktadır. Örneğin, deneme, keşfetme,

arama, bulma, görme, analiz etme, sentezleme, eleştirme, hissetme, araştırma, uygulama gibi süreçlere sahiptir. Plastik sanatlar eğitiminde öğrencilerin bireysel farklılıkları, ilgi ve yeteneklerini göz önünde bulundurarak yapılır. Bu süreçte öğretmenler ve öğrenciler arasında bilgi paylaşımı, öğrencilerin öğretim sürecine etkin katılması, başka bir deyişle yaparak ve yaşayarak öğrenmesi söz konusudur.

Plastik sanatlar günlük yaşantımızda da yer aldığından sosyal süreçler içine girmektedir. Plastik sanatlar eğitimi okullarda güzel sanatlar, görsel sanatlar, sanat eğitimi, estetik, sanat tarihi gibi dersler vasıtasıyla alınabildiği gibi insanların bireysel olarak seçilen alana yönelik kişisel çabaları vasıtasıyla da gerçekleştirilmektedir. insanların ve gerek bireysel gerek grup olarak sanatsal, kültürel yönden yetiştirilmesi (Erbay, 1997) ve onların sadece teorik bilgilerle donatılması şeklinde değil, aynı zamanda duygu ve düşüncelerinin yaratıcı fikirlerle geliştirilerek yetiştirilmesi gerekmektedir. Bir sanat çalışmasında amaç, sanatçının bizlere vermek istediği mesajı kavrayabilmenin (Lhote, 2000) yanında duygu ve düşüncelerimizi geliştirmeye yönelik de olmalıdır.

Yaşadığımız dünyada davranışlarımızı düzenleyen sosyal ve fiziksel sınırlar bulunmaktadır. Böyle bir yaşamda kendi duygularımızı kontrol edebileceğimiz, düşüncelerimizin aktarımında hayallerimizi, tasarımlarımızı, duygularımızı gerçekleştirebileceğimiz en uygun alan sanatsal alanlardır. Sanat farklı olanın, farklı özgün yapıların, düşüncelerin peşinden ilerler (Balci, 2004). Plastik sanatlarla ve sanatın diğer alanlarıyla ilgilenen bireylerin hayal gücü yüksek, risk almayı seven, araştırmacı, yenilikçi oldukları ve renkli kişilikleriyle ön planda olan bireyler oldukları düşünülmektedir. Plastik sanatlar ile ilgilenen bir kişi, insanlarla, kendi geçmişi ve geleceğiyle, kültürüyle, gelenek ve görenekleriyle, sanata bağlılıklarıyla, edindikleri tecrübelerle, hal ve hareketleriyle, düşündükleri ya da yapmak istedikleriyle farklılıklarını ortaya koyarlar.

Yapılan literatür taraması sonucunda, genellikle günümüzde plastik sanatların eğitim sistemindeki yeri, plastik sanatların sanat eğitimine katkısı, plastik sanatlar eğitimi programının sorunları, plastik sanatlar dersine verilen önem üzerinde durulduğu görülmüştür (Bora, 2000; Uçar, 2007; Gökhan, 2007; Heptunalı, 2007; İşlek, 2012). Ayrıca Grauer (1995) tarafından yapılan çalışmada, sanat eğitimi öğretmen adaylarının sanat eğitimine yönelik fikirlerini keşfetmek, öğretmen adaylarının sanat eğitimine ilişkin ne bildikleri ve nasıl bir öğretim gerçekleştirdikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Yukarıdaki çalışmalar incelendiğinde ülkemizde öğretmen adaylarının plastik sanatlara ilişkin tutumlarını ortaya çıkarmaya dönük çalışma yapılmadığı görülmektedir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Plastik sanatlar eğitimi ile bireylerin daha yaratıcı, estetik değerlere önem veren, görerek ve keşfederek kendisini geliştiren kişiler olmalarını amaçlamaktadır. Bir

toplumda sanatı ve plastik sanatları anlayan, gördüğü eseri yorumlayabilen, çevresi ile ilişki kurabilen, kendi fikirlerini somut hale getirerek ortaya çalışmalar sunabilen kişilerin yetişmesi önemlidir. Öğretmen adayları, öğretmen oldukları gerek resmi programlar yoluyla gerekse örtük programlar yoluyla öğrencileri doğrudan veya dolaylı etkileme gücüne sahiptirler. Sanatsal faaliyetlere önem veren ve katılan bir nesil yetiştirmenin yolu da bundan geçmektedir. Bu yüzden öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik görüş ve düşüncelerinin belirlenmesi gerekir. Bu çalışma kapsamında elde edilen verilerde olumsuz bir tutum tespit edilirse eğitim fakültelerinde okutulan programlara ilişkin öneriler geliştirebilir. Aynı zamanda bu çalışmada yapılmış olan uygulama ile konuyla ilgili yeni araştırmalara yol göstereceği düşünülebilir. Bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarını belirlemektir.

Problem

Öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik görüşleri nasıldır?

Alt Problemler

1. Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik görüşleri ne düzeydedir?
2. Öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik ilgileri ne düzeydedir?
3. Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili güncel gelişmeleri izlemeye yönelik görüşleri ne düzeydedir?
4. Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili sergilere katılımına yönelik görüşleri ne düzeydedir?

2. Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırma genel tarama modellerinden tekil tarama yöntemi kullanılarak yürütülmüştür. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örnekleme üzerinde yapılan tarama modelleridir (Karasar, 2010). Bu çalışmada da öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik görüşleri alınmıştır.

Evren-Örnekleme

Araştırmanın evrenini 2012- 2013 öğretim yılında Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 289 son sınıf öğretmen adayları oluşturmaktadır. Tüm öğretmen adaylarına ulaşılması hedeflenmiş fakat bunlardan ulaşılabilen 232 öğretmen adayı araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Bölümlere Göre Sayıları

	Sınıf Öğrt.	Türkçe Öğrt.	Sosyal Bilgiler Öğrt.	İlköğretim Matematik Öğrt.	Okulöncesi Öğrt.	Fen Bilgisi Öğrt.
Kız	51	31	21	15	19	23
Erkek	23	24	17	1	1	6
Toplam	74	55	38	16	20	29

Tablo 1 incelendiğinde öğretmen adaylarının çalışmaya katılan öğretmen adaylarından %32'sinin sınıf öğretmenliği, %24'ünün Türkçe öğretmenliği, %16'sının sosyal bilgiler öğretmenliği, %7'sinin ilköğretim matematik öğretmenliği, %8'inin okulöncesi öğretmenliği, %13'nün ilköğretim fen bilgisi öğretmen adayından oluştuğu söylenebilir. Çalışmaya katılan öğretmen adaylarının %69'unu kadın öğretmen adayları, %31'ini erkek öğretmen adayları oluşturmaktadır.

3. Veri Toplama Aracı ve Süreç

Plastik Sanatlara Yönelik Tutum Ölçeği

Ölçek Şenlitürk (2013) tarafından öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarını belirleyebilmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek maddelerinin yazılması için Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesinde Sosyal Bilgiler, Sınıf Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği A.B.D. 4.sınıfında öğrenim gören 20 öğretmen adaylarına plastik sanatlar hakkında kompozisyon yazdırılmıştır. Kompozisyon uzman görüşleri yardımıyla değerlendirilerek pilot uygulama için 29 maddeden oluşan deneme formu oluşturulmuştur. Bu form Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği A.B.D, Sınıf öğretmenliği A.B.D ve Sosyal Bilgiler öğretmenliği ABD'lerinde öğrenim gören 197 öğretmen adayına uygulanmıştır.

Ölçeğin yapı geçerliğini ortaya koyabilmek için temel bileşenler faktör analizi yapılmıştır. Analiz neticesinde ölçeğin 4 faktörlü bir yapıya sahip olduğu bulunmuştur. Bu faktörler toplam varyansın %66'sını açıklamaktadır. Faktörleri oluşturan maddelere bakılarak “yetenek”, “ilgi”, “güncel gelişmeler” ve “sergi” olarak adlandırılmıştır. Yetenek faktörü öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili yeteneğe sahip olup olmadığını ifade etmektedir. Toplam 2 maddeden oluşup bu maddelerin madde-toplam korelasyonları 0,52, güvenilirlik katsayısı ise 0,68 olarak bulunmuştur. İlgi faktörü öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik ilgilerinin ne düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu faktör toplam 3 maddeden oluşup madde-toplam korelasyonları 0,44 ile 0,56 arasında değişmektedir. Bu faktörün güvenilirlik katsayısı 0,67 olarak bulunmuştur. Güncel gelişmeler faktörü öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili güncel gelişmeleri takip etme durumlarını ifade etmektedir. Faktör toplam 4 maddeden oluşup madde-toplam korelasyonları 0,42 ile 0,66 arasında

değişmektedir. Bu faktörün güvenilirlik katsayısı 0,77 olarak bulunmuştur. Sergi faktörü öğretmen adaylarının plastik sanatlar sergisini takip etme durumlarını ortaya çıkarmaya dönüktür. Bu faktör toplam 6 maddeden oluşup madde-toplam korelasyonları 0,65 ile 0,72 arasında değişmektedir. Bu faktörün güvenilirliği 0,88 bulunmuştur. Buna göre ölçeğin amaca uygun ve oldukça doğru ölçümler yaptığı söylenebilir.

Elde edilen ölçek araştırmanın amaçları çerçevesinde tablo 1’de özetlenen 232 öğretmen adayına uygulanmıştır.

Veri Analizi

Öğretmen adaylarının cevaplarının betimsel istatistikleri için frekans (f) ve yüzdeler (%) değerler kullanılmıştır.

4. Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin elde edilen bulgular ve bu bulgulara ait yorumlar tablolar halinde verilmiştir.

Yetenek Boyutuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın 1. alt problemi “Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili yeteneğe yönelik görüşleri ne düzeydedir?” şeklindedir. 1. alt probleme yönelik bulgular elde edilirken frekans ve yüzdelerine bakılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2. Yetenek Boyutuna Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri

	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Plastik sanatlara karşı yeteneğim var.	9	3,9	51	22	72	31	73	31,5	27	11,6
Plastik sanatlara karşı herhangi bir yeteneğim yoktur.	2	8,6	59	25,4	68	29,3	56	24,1	29	12,5

Tablo 2 incelendiğinde, “plastik sanatlara karşı yeteneğim var” maddesine öğretmen adaylarının 9’u (%3,9) “tamamen katılıyorum”; 51’i (%22) “katılıyorum”; 72’si (%31) “kararsızım”; 73’ü (%31,5) “ katılmıyorum”; 27’si (%11,6) “ kesinlikle katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. Buna göre öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik yetenekli olarak algılamadıkları söylenebilir.

“Plastik sanatlara karşı herhangi bir yeteneğim yoktur” maddesine öğrencilerin

20'si (%8,6) “tamamen katılıyorum”; 59'u (%25,4) “katılıyorum”; 68'i (%29,3) “kararsızım”; 56'sı (%24,1) “katılmıyorum”; 29'u (%12,5) “kesinlikle katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. Buna göre öğrencilerin plastik sanatlara yönelik herhangi bir yeteneğinin olmadığı düşüncesinde kararsız oldukları söylenebilir.

İki maddenin karşılaştırılması sonucunda, öğretmen adaylarının verdikleri yanıtlara göre; öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili yetenekli oldukları konusunda ağırlıklı olarak kararsız oldukları görülmektedir.

İlgi Boyutuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın 2. alt problemi “Öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik ilgileri ne düzeydedir?” şeklindedir. 2. alt probleme yönelik bulgular elde edilirken frekans ve yüzdelere bakılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3.İlgi Boyutuna Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri

	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ülkemizde plastik sanatlara gereken ilginin verilmediğini düşünüyorum.	39	16,8	98	42,2	66	28,4	21	9,1	8	3,4
Plastik sanatlar bulunduğumuz şehirde yaygınlaştırılmalıdır.	32	13,8	116	50	61	26,3	15	6,5	8	3,4
Plastik sanatlar ilgimi çekmektedir.	8	3,4	80	34,5	57	24,6	64	27,6	23	9,9
Plastik sanatların ülkemizde ilgi görmediğini düşünüyorum.	33	14,2	95	40,9	74	31,9	24	10,3	6	2,6
Plastik sanatlarla ilgilenmeyi seviyorum	7	3	78	33,6	69	29,7	61	26,3	17	7,3

Tablo 3 incelendiğinde “Ülkemizde plastik sanatlara gereken ilginin verilmediğini düşünüyorum” maddesine öğretmen adaylarının 39'u (%16,8) “tamamen katılıyorum”; 98'i (%42,2) “katılıyorum”; 66'sı (%28,4) “kararsızım”; 21'i (%9,1) “katılmıyorum”; 8'i (%3,4) “kesinlikle katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. Bu madde için öğretmen adaylarının, ülkemizde plastik sanatlara gereken ilginin verilmediğini düşündüklerini söylenebilir.

“Plastik sanatlar bulunduğumuz şehirde yaygınlaştırılmalıdır” maddesine öğretmen adaylarının 32'si (%13,8) “tamamen katılıyorum”; 116'sı (%50) “katılıyorum”; 61'i (%26,3) “kararsızım”; 15'i (%6,5) “katılmıyorum”; 8'i (%3,4) “kesinlikle katıl-

mıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. Buna göre öğretmen adaylarının, plastik sanatların buldukları şehirde yaygınlaştırılması gerektiğini düşündükleri söylenebilir.

“Plastik sanatlar ilgimi çekmektedir” maddesine öğretmen adaylarının 8’i (%3,4) “tamamen katılıyorum”; 80’i (%34,5) “katılıyorum”; 57’si (%24,6) “kararsızım”; 64’ü (%27,6) “katılmıyorum”; 23’ü (%9,9) “kesinlikle katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. Buna göre plastik sanatların öğretmen adaylarının ilgisini çekmekte olduğu söylenebilir.

“Plastik sanatların ülkemizde ilgi görmediğini düşünüyorum” maddesine öğretmen adaylarının 33’ü (%14,2) “tamamen katılıyorum”; 95’i (%40,9) “katılıyorum”; 74’ü (%31,9) “kararsızım”; 24’ü (%10,3) “katılmıyorum”; 6’sı (%2,6) “kesinlikle katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. Buna göre öğretmen adaylarının plastik sanatların ülkemizde ilgi görmediğini düşündüğü söylenebilir.

“Plastik sanatlarla ilgilenmeyi severim” maddesine öğretmen adaylarının 7’si (%3) “tamamen katılıyorum”; 78’i (%33,6) “katılıyorum”; 69’u (% 29,7) “kararsızım”; 61’i (%26,3) “katılmıyorum” ; 17’si (%7,3) “kesinlikle katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. Buna göre öğretmen adaylarının, plastik sanatlarla ilgilenmeyi sevdiğini söylenebilir.

Güncel Gelişmeler Boyutuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın 3. alt problemi “Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili güncel gelişmeleri izlemeye yönelik görüşleri ne düzeydedir?” şeklindedir. 3. alt probleme yönelik bulgular elde edilirken frekans ve yüzdelere bakılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4. Güncel Gelişmeler Boyutuna Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri

	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Plastik sanatlarla ilgili yazılar okumayı severim.	2	0,9	44	19	56	24,1	102	44	28	12,1
Plastik sanatlarla ilgili haberleri televizyondan, internette, radyodan, gazeteden, dergiden takip etmeyi seviyorum.	6	2,6	50	21,6	59	25,4	88	37,9	29	12,5
Plastik sanatlarla ilgili gelişmeleri takip ederim.	4	1,7	32	13,8	63	27,2	107	46,1	26	11,2
Yaşadığım şehirde plastik sanatlarla ilgili kursları takip ederim.	3	1,3	25	10,8	40	17,2	123	53	41	17,7

Tablo 4 incelendiğinde “plastik sanatlarla ilgili yazılar okumayı severim” mad-

desine öğretmen adaylarının 2'si (% 0,9) “tamamen katılıyorum”; 44'ü (%19) “katılıyorum”; 56'sı (%24,1) “kararsızım”; 102'si (%44) “katılmıyorum”; 28'i (%12,1) “kesinlikle katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. Buna göre öğretmen adaylarının, plastik sanatlarla ilgili yazılar okumayı sevmedikleri söylenebilir.

“Plastik sanatlarla ilgili haberleri televizyondan, internetten, radyodan, gazeteden, dergiden takip etmeyi severim” maddesine öğretmen adaylarının 6'sı (%2,6) “tamamen katılıyorum”; 50'si (%21,6) “katılıyorum”; 59'u (% 25,4) “kararsızım”; 88'i (%37,9) “katılmıyorum”; 29'u (%12,5) “kesinlikle katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. Buna göre öğretmen adaylarının, plastik sanatlarla ilgili haberleri televizyondan, internetten, radyodan, gazeteden, dergiden takip etmeyi sevmedikleri söylenebilir.

“Plastik sanatlarla ilgili gelişmeleri takip ederim” maddesine öğretmen adaylarının 4'ü (%1,7) “tamamen katılıyorum”; 32'si (%13,8) “katılıyorum”; 63'ü (%27,2) “kararsızım”; 107'si (%46,1) “katılmıyorum”; 26'sı (%11,2) “kesinlikle katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. Buna göre öğretmen adaylarının, plastik sanatlarla ilgili gelişmeleri takip etmedikleri söylenebilir.

“Yaşadığım şehirde plastik sanatlarla ilgili kursları takip ederim” maddesine öğretmen adaylarının 3'ü (%1,3) “tamamen katılıyorum”; 25'i (%10,8) “katılıyorum”; 40'ı (%17,2) “kararsızım”; 123'ü (%53) “katılmıyorum”; 41'i (%17,7) “kesinlikle katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. Buna göre öğretmen adaylarının, yaşadıkları şehirde plastik sanatlarla ilgili kursları takip etmedikleri söylenebilir.

Sergi Boyutuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın 4. alt problemi “Öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili sergilere katılımına yönelik görüşleri ne düzeydedir?” şeklindedir. 4. alt probleme yönelik bulgular elde edilirken frekans ve yüzdelerine bakılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 5.Sergi Boyutuna Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri

	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Plastik sanatlarla ilgili sergileri gezmeyi severim.	23	9,9	94	40,5	55	23,7	47	20,3	13	5,6
Plastik sanatlarla ilgili sergileri gezmekten hoşlanmam.	14	6	44	19	52	22,4	95	40,9	27	11,6
Plastik sanatlarla ilgili sergilere katılırım.	10	4,3	82	35,3	54	23,3	66	28,4	20	8,6

Tablo 5 incelendiğinde “plastik sanatlarla ilgili sergileri gezmeyi severim” maddesine öğretmen adaylarının 23’ü (%9,9) “tamamen katılıyorum”; 94’ü (%40,5) “katılıyorum”; 55’i (%23,7) “kararsızım”; 47’si (%20,3) “katılmıyorum”; 13’ü (%5,6) “kesinlikle katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. Buna göre öğretmen adaylarının, plastik sanatlarla ilgili sergileri gezmeyi sevdiğikleri söylenebilir.

“Plastik sanatlarla ilgili sergileri gezmekten hoşlanmam” maddesine öğretmen adaylarının 14’ü (%6) “tamamen katılıyorum”; 44’ü (%19) “katılıyorum”; 52’si (%22,4) “kararsızım”; 95’i (%40,9) “katılmıyorum”; 27’si (%11,6) “kesinlikle katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. Bu madde için öğretmen adaylarının, plastik sanatlarla ilgili sergileri gezmekten hoşlandıkları söylenebilir.

“Plastik sanatlarla ilgili sergilere katılıyorum” maddesine öğretmen adaylarının 10’u (%4,3) “tamamen katılıyorum”; 82’si (%35,3) “katılıyorum”; 54’ü (%23,3) “kararsızım”; 66’sı (%28,4) “katılmıyorum”; 20’si (%8,6) “kesinlikle katılmıyorum” yanıtlarını vermişlerdir. Buna göre öğretmen adaylarının, plastik sanatlarla ilgili sergilere katıldıkları söylenebilir.

5. Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın bulguları incelendiğinde, öğretmen adaylarının plastik sanatlara ilişkin olarak, kendilerini genel olarak yetenekli görmedikleri sonucuna ulaşılabilir. Bu da öğretmen adaylarının plastik sanatlarla uğraşmalarını engelleyen bir etmen olduğu söylenebilir. Bu cümleden hareketle öğretmen adaylarına plastik sanatlarla ilgili yetenekleri az olsa bile çaba gösterdikleri takdirde yapabilecekleri ifade edilmelidir. Ayrıca eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarının yeteneklerini ortaya çıkarmasını ve geliştirmesini sağlayacak dersler ve kurslar açılabilir.

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin bulgular incelendiğinde öğretmen adaylarının plastik sanatlara ilgi duyduklarını göstermektedir. Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgularda öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlara yönelik olarak yetenek düzeylerini düşük olarak algıladıkları bulunmuştur. Buna göre öğretmen adaylarının kendilerini plastik sanatlar konusunda yetenekli görmemelerine rağmen ilgilerinin olduğu söylenilebilir.

Bu çalışmada ayrıca öğretmen adaylarının plastik sanatlarla ilgili güncel gelişmeleri takip edemedikleri sonucuna ulaşılabilir. Öğretmen adaylarının güncel gelişmelerden haberdar olmalarını sağlayabilmek amacıyla güncel yayınlar üniversitenin kütüphanesine gönderilebilir veya öğretmen adayları internet tabanlı yayınlara yönlendirilebilir.

Öğretmen adaylarının dördüncü alt problemle ilgili ifadelerle verdikleri cevaplardan hareketle plastik sanatlarla ilgili sergileri gezdikleri sonucuna ulaşılabilir. Bunun devamlılığını sağlayabilmek amacıyla eğitim fakültelerinin bulunduğu şehirlerde plastik sanatlara dönük sergilere ağırlık verilebilir. Bu durum öğretmen adaylarının

ilgilerini daha da artırabilir.

Bu çalışma sadece bir eğitim fakültesinde yürütülmüştür. Benzer çalışmalar üniversitenin tüm bölümlerini, sınıflarını kapsayacak şekilde daha geniş kapsamlı bir araştırma yapılabilir. Bu konuda araştırma evreni daha geniş tutularak, değişik üniversitelerde ve çok sayıda örneklem grubuyla çalışılabilir.

6. Kaynakça

- Balcı, F. (2004). İmgesel düşünme, kavramsal düşünme, sanat ve sanat eğitimi II. Sanat Eğitimi Sempozyumu. Gazi Üniversitesi, Ankara
- Balcı, S. (2004). Temel bir yaklaşım olarak sanat eğitimi, II.Sanat Eğitimi Sempozyumu, 379- 384.
- Bora, M. (2000). Eğitim fakültelerinde uygulanan plastik sanatlar eğitimi programlarının sorunlarını belirleme ve bir program önerisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Erbay, F. (2004). Çevresel etkenlerin sanat kurumlarına ve sanat eğitimine etkisi. II. Sanat Eğitimi Sempozyumu. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Erbay, M. (1997). Plastik Sanatlar Eğitiminin Gelişimi. (1.Basım). İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi, 5-9.
- Fischer, E. (1985). Sanatın Gerekliği (Çev. C. Çapan). (5. Baskı). Ankara: Kuzey Yayınları Gevgilili, A. ve Özer, B. (Ed.) (1997).
- Eczacıbaşı sanat (3. Cilt). İstanbul: Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.
- Gökhan, M. A. (2007). Türkiye’de plastik sanatlar eğitimi ve önermeler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul
- Grauer, K. (1995). Beliefs of preservice teachers toward art education. Simon Fraser University.
- Heptunalı, Ö. (2007). Günümüzde plastik sanatlarda yeni sanat yaklaşımları sanat eğitimindeki yeri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- İşlek, D. (2012). The Quantitative of Art History and Plastic Art Lessons in the Secondary Schools of Turkish Republic of Northern. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 51, 1097-1099.
- Karasar, N. (2010). Bilimsel Araştırma Yöntemi. (21. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Lhote, A. (2000). Sanatta Değişmeyen Plastik Değerler (Çev. K. Özsezgin).(1. Baskı). Ankara: İmge Kitabevi, 109.
- Oktay, A. (1994). Sanat Eğitiminin Önemi ve Sanatın Geleceği. Eğitsel Etken Olarak Güzel Sanatlar Sanat Eğitiminin Geleceği Seminer (Ed. İ. San). Ankara Üniversitesi, Ankara
- Oktay, A. (2000). Türk Plastik Sanatlarından Bir Kesit. İstanbul: Turkuvaz Bilim Sanat Galerisi.
- Şenlitürk, A. (2013). Öğretmen adaylarının plastik sanatlara yönelik tutumlarının incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Tolstoy, L. N. (2004). Sanat Nedir? (Çev. A.B. Dural). İstanbul: Bilge Karınca Yayınları, 253.
- Uçar, A. (2007). Türkiye’ de ve İtalya’ da yükseköğretimde plastik sanatlar ve bilgi teknolojisinin sanat eğitime katkısı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul
- Yılmaz, S. D. ve Ünal T. (2002). Toplumsal yaşayışa katkıları kapsamında sanat eğitimi’nin önemi ve sanat öğretmenlerinin teknolojik gelişim dahilinde değişen rolü. Gazi Üniversitesi’ nin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu. Gazi Üniversitesi, Ankara

Extended Abstract

The plastics arts education purposes to grow up the individuals as creative and mindful about aesthetic values, by improving themselves with seeing and discovering. It is very important that the individuals grow up by understanding the arts and plastic arts, by interpreting about a work of art, by setting intimate relationship with the environment, by presenting the embodied ideas of themselves, and by associating a work, in the society. Furthermore, this present study can be necessary in the perspective of ascertaining the attitudes toward plastic arts. Therefore, the preservice teachers can be model to their possible students, in the next terms. At the same time, this study is thought to shed light on the further studies about this subject with the application carried out.

When scanning relevant literature it can be seen there isn't any study on opinions of preservice teachers towards plastic arts. So, it was decided to research this problem. This situation show this study was original and its had contribution to educational studies.

This study aims to determine the attitudes of preservice teachers of 4th grade toward plastic arts, from different departments of Ereğli School of Education at Bülent Ecevit University.

The problem statement of study was "how is attitudes of preservice teachers towards plastic arts".

Sub problems of study was;

- 1. What is mean of ability points of preservice teachers?*
- 2. What is mean of current developments in plastic arts points of preservice teachers?*
- 3. What is mean of interest points towards plastic arts of preservice teachers?*
- 4. What is mean of exhibition points of preservice teachers?*

Descriptive method was used in this study. In descriptive studies, The researcher doesn't intervene variables. S/he describes existing situation. The population and sample were adjusted for collecting the data in the study. The population of the study is composed of senior preservice teachers in Turkish language teaching, social sciences teaching, mathematics education in elementary education department, pre-school education, elementary teaching education, science education in Ereğli School of Education, at Bülent Ecevit University. It was aimed to reach to population. The data of study was gathered from 232 preservice teachers.

An attitude scale were carried out to collect the data. The scale are developed by researchers. 20 preservice teachers wrote composition with regard to plastic arts. Items of scale gathered from statements of preservice teachers. Experts read trial form and gave feedback. This form was carried out 197 pre-service teachers Turkish teaching, primary school teacher and social studies departments in Mehmet Akif Ersoy University, Burdur Educational faculty. for pilot study. The data gathered from pilot study was analysed to calculate validity and reliability. The end of factor analysis it was seen scale had four factors. First factor was ability. This factor implies preservice teachers have ability to conduct plastic arts. This factor was 2 items. Item total correlations of the items was 0,52; reliability coefficient was 0,68. Second factor of scale was interest. This factor had 3 items imply preservice teachers have interest towards plastic

arts. Item total correlations was between 0,44 and 0,56; reliability coefficient was 0,67. Third factor of the scale was current developments in plastic arts. This factor had 4 items implies preservice teachers follows current developments in plastic arts. Item total correlations was between 0,42 and 0,66; reliability coefficient was 0,77. Fourth factor of the scale was exhibition. This factor had 6 items implies preservice teachers go to exhibition in their city. Item total correlations was between 0,65 and 0,72; reliability coefficient was 0,88. Consequently the scale measured validly and reliably opinions of preservice teachers towards plastic arts. Frequency and percent were used to analyse the data of the study.

It was found that means of preservice teachers in ability factor was low. It can be said they perceive as a inability themselves. Courses and activities can be added to educational faculty curriculum to develop ability of seniors towards plastic arts. Preservice teachers means were relatively high (agree) in interest factor. This imply preservice teachers have interest towards plastic arts. Although preservice teachers stated they had interest in plastic arts, they respond not agree towards current developments. It implies preservice teachers dont follow current developments in plastic arts. For this reason, the temporary publications must be sent to libraries in educational faculties. Lastly preservice teachers means were relatively high (agree). According to this finding it can be said preservice teachers stated they were going to exhibitions in their city. So, exhibitions must be adjusted in cities containing educational faculty.